

2024

PÆDAGOGISK

UDVIKLINGS- OG TILSYNSRAPPORT

Satellitten

Udarbejdet af konsulent: Bodil Lyngemeineche

Dato for observation: 24. april 2024

Satellitten

Om observationsredskabet KIDS

Evalueringen her er lavet med udgangspunkt i "KIDS - kvalitetsudvikling i daginstitutioner"¹. Redskabet er danskudviklet og bruges til at evaluere og udvikle den pædagogiske kvalitet. KIDS er baseret på forskning af pædagogisk kvalitet og udviklingspsykologisk viden om, hvordan børn udvikles og lærer. KIDS er udarbejdet af professor, cand.pæd.psych. Charlotte Ringsmose og lektor cand.psych., autoriseret psykolog og specialist i børnepsykologi Grethe Kragh-Müller.

KIDS anvender anerkendte standarder for målekvalitet, hvilket omhandler vurdering af gennemsigtighed, pålidelighed og gyldighed. Det betyder at KIDS-redskabet er baseret på solid viden i form af teori og forskning om børns udvikling og at måler det, som det angiver at måle. I denne undersøgelse omhandler det læringsmiljøets kvalitet på følgende parametre: relationer, leg & aktivitet, fysiske rammer, socio-emotionel udvikling og demokrati & deltagelse.

Pædagogisk kvalitet defineres her ud fra børnenes muligheder for både at leve et godt børneliv og at udvikle de færdigheder og kompetencer, der skal til for at kunne begå sig i det moderne samfund. I KIDS vurderer man altså ikke børnene - men børnenes muligheder for trivsel, læring og udvikling i den sammenhæng, de befinder sig i.

I Satellitten lå observationsdagen d. 24.04.2024 kl. 9-12 og blev gennemført af Bodil Lyngemeineche (Pædagogisk konsulent, cand.pæd.pæd.psych. Vesthimmerlands Kommune).

¹ Charlotte Ringsmose & Grethe Kragh-Müller (2020): KIDS – Kvalitetsudvikling i daginstitutioner, 2. udg. Dansk Psykologisk Forlag

1: Fysiske omgivelser

Indretningen af de fysiske omgivelser – inde og ude - har stor betydning for børnenes muligheder for erfaringsdannelse og for daginstitutionens sociale liv og dermed for børnenes udvikling og læring. Barnet er i en periode, hvor erfaringer og læring sker gennem det at undersøge og gå på opdagelse. Barnets hele færden i institutionen danner grundlag for erfaringsdannelse. Rummene (inde og ude) skal danne ramme og invitere til gode læringsoplevelser. En forudsætning for at det lykkes er at rum og indretning indgår som væsentlige elementer i de pædagogiske overvejelser og valg. (KIDS, s. 38)

Observationer og refleksioner – indendørs

Vuggestuen har et stort fællesrum der er opdelt med mange rum i rummet med forskellige legeområder. Der er mulighed for at lege i mange forskellige områder køkkenområde, lego, konstruktion, hule at putte sig i, little people, læse bøger, biler, babyleketøy m.v. Der er to "stuer" til rådighed i stueetagen, hvor en vuggestuegruppe holder til i hver sit rum. Der ud over er der et indrettet et sanserum. På første sal har de 2-3-årige vuggestuebørn deres grupperum. Her er der et velindrettet motorikrum samt et par mindre legeområder med mulighed for at lege med køkken, konstruktion m.v.

Der er et velindrettede køkkenområde, et sanserum med flotte og rige muligheder for at børnene kan få forskellige indtryk og oplevelser via lys, lyd, føle/sanse m.v. samt et motorikrum med mangfoldige muligheder for at udfolde sig.

Legetøjet er overvejende tilgængeligt for børnene. Legeområderne er klargjort til leg og det ses også at middagsstunden anvendes til at gøre legeområderne indbydende og inspirere til leg til når børnene kommer op igen fra middagsluren.

På stuerne for de yngste børn er der lidt legetøj til rådighed og plads til motorisk udfoldelse. Overvej at udbygge de tematiserede legeområder på stuerne eller åbne døren til fællesrummet, så børnene får adgang til flere muligheder for varierede legeområder.

Udviklingsområder - indendørs:

- Det anbefales at arbejde endnu mere med afgræsning af rum i rummet med reoler eller skillevægge, så der bliver plads til fordybelse i legene uden forstyrrelser
- fortsætte det gode arbejde med at tematisere legeområderne med nok og varieret legetøj. Gå evt. på tur i hvert område og se: hvad kan man lege med her og hvad kalder det på af læringsmuligheder? Ved eksempelvis bil/lastbilområdet kan evt. reflekteres over, hvor kan bilerne køre, hvilke muligheder er der for at laste, transportere ting osv. Og hvor kan man fordybe sig med tegne/finmotorik m.v.

Observationer og refleksioner – udendørs

På legepladsen er der et stort åbent område dækket af faldunderlag. Der er sandkasser, legehuse/legebåd, gynger, trampoliner, klatretårn, ruchebane m.v. til rådighed for børnene. Der er ligeledes mulighed for at bruge køretøjer (scooter m.v.) og gå balancegang. Der giver rig mulighed for fysisk udfoldelse med højt aktivitetsniveau, hvor børnene kan bruge kroppen. Derudover kan børnene fordybe sig i lege i sandkassen, hvor der er tilstrækkelige materialer til rådighed i form af skovle, spande m.v.

Udviklingsområde - udendørs:

- det kan overvejes at arbejde videre med etablering af tematiserede legesteder, hvor der også er plads til mere rolige lege. Det kunne være udbygning af materialer/temaer i legehuse, sofa m.v.

- gennemgå gerne legepladsen med blik for at afsøge lege- og aktivitetsmuligheder hvad angår tilstrækkelige materialer og legetøj til finmotoriske aktiviteter og rolleleg (læse, tegne m.v.)

2: Relationer

Relationer mellem barnet og de omgivende voksne samt relationen børn imellem har grundlæggende betydning for barnets udvikling. Det gælder f.eks. for barnets følelsesmæssige og sociale udvikling, dets kognitive udvikling, dets sproglige udvikling og dets selvudvikling. En udviklingsfremmende relation mellem pædagoger og børnene, en god relation mellem pædagogerne og forældrene og gode relationer børnene imellem, er væsentlige indikatorer på god pædagogisk kvalitet. (KIDS, s. 40)

Observationer og refleksioner

- Børnene mødes af imødekommende, venlige, omsorgsfulde voksne, der er interesserede i børnene. Der ses ofte god kontakt mellem børn og voksne, hvor børnene stemning og følelser spejles med ansigtsudtryk og der sættes ord på børnenes oplevelser. Det er tydeligt at interaktion prioriteres og den er generelt præget af interesse, øjenkontakt og omsorg.
- De voksne er nærværende og i børnehøjde ved at de oftest sidder gulvet, i sandkassen eller inde i legehuset og leger med børnene.
- Der er fokus på inddeling af børnene, så nogle er på tur, på legepladsen og inde. Det højner kvaliteten på mange parametre og giver mulighed for både samspil, leg med vokseninddragelse (fx at synge, øve balance), børnenes egen leg. Der er rig mulighed for at børnene selv kan vælge hvor og med hvem de vil lege.
- Tilknytning: når børn græder, trøstes de med ord, venlig stemme og omfavelse. Der sættes ofte ord på børnenes sindsstemning og afstemmes med stemmeleje og ord. Der sættes ord på følelser: "Du blev ked af det" og "Årg du faldt og slog dig" og generelt er der plads til lange kram, trøste færdig. Enkelte gange observeres afledning i konflikter.
- Der er dog variation over dagen. Før/under/efter spisning kan der på nogle stuer være lidt uro og børn der ikke rigtig ved hvad de skal, kalder på hjælp. Var det særligt for denne dag eller hvordan oplever I denne tid på dagen?

Udviklingsområder – relationer

- det gode relationsarbejde, der i dag kunne observeres bør endelig fortsættes og bredes ud så det gælder for alle i personalegruppen
- overveje struktur omkring spisning. Kan der skabes plads til at der kan være mere ro omkring spisningen og plads til fordybte dialoger? Kan dørene åbnes, så I kan hjælpe hinanden på tværs af stuerne/fællesrummet tages i brug? Kan afrydning/oprydning udsættes til efter alle børn er skiftet/puttet? Prøv evt. selv at observere ud fra et børneperspektiv og diskuter, hvordan I også selv oplever tiden omkring middag?
- fortsæt gerne det gode arbejde med at sætte ord på børnenes oplevelser og følelser så det bliver endnu mere udbredt

3: Leg & aktivitet

For at kunne udvikle sig har børnene brug for at lege med andre børn og for at blive mødt af nærværende voksne. Der skal være tilbud om aktiviteter og gode lege- og læringsmuligheder. Noget at være sammen om i et fælles tredje. Børn lærer og udvikler sig gennem leg med hinanden og gennem aktiviteter, der tager udgangspunkt i barnets interesser, alder og udvikling sammen med andre børn og med voksne. Hvordan voksen kommunikerer og interagerer med børn i samspil fra den helt tidlige barndom med de fysiske læringsmiljøer (bøger, legesager), er essentielt for børns læring og udvikling. Der skal derfor være tilbud om aktiviteter og gode lege- og læringsmuligheder i institutionerne. (KIDS, s. 44)

Observationer og refleksioner – børns leg

- Der er plads til at børnene kan lege frit og fordybe sig i leg. De voksne engagerer sig, justerer sig efter børnene og tilbyder spontane sanglege, sandkasseleg, køkkenleg, motoriske lege m.v., fordyber sig med dem og opfordrer til leg: "skal vi lege i køkkenet igen?". Børnenes spor følges i videst mulige omfang og særligt efter middagsstunden er det plads til at se og følge børnenes initiativer og interaktioner.

I sangleg, "Bjørnen sover" og sejle i båd-leg inviterer det pædagogiske personale flere børn med i legen. Det hjælper børnene til at få øje på hinanden i legen og opleve sig som en del af fællesskabet, øve social interaktion. Gør endelige mere af det.

Selvhjulpenhed er en stor del af børnenes dag, både ift. spisning, hvor de hjælper med at rydde af og der gives god tid i garderoben til at øve selv at tage tøj på.

Observationer og refleksioner - vokseninitierede aktiviteter

Det ser ud til at være planlagt hvilke børn der skal på legepladsen, på tur og være inde. Børnene er tilpasse med valget, men det giver en del ventetid for nogle børn inden alle bliver skiftet, kommer i tøjet og på legepladsen. Overvej om en mere glidende organisering er muligt, så ventetid og afbrud i børnenes leg kan minimeres. Lyt gerne i endnu højere grad til børnenes perspektiver ift. leg, fordeling i rummene, være inde/ude. Kik på om det er muligt at styrke børnenes muligheder for indflydelse herpå.

- Der igangsættes nogle aldersvarende aktiviteter i form af gåtur, sanserum, samling m.v. Aktiviteterne giver overvejende god plads til kontakt eller samtale. Til en samling er børnene eksempelvis meget engagerede i en bog, der læses højt og som børnene tydeligt genkender og responderer på. Gerne meget mere af det med fokus på plads til fordybelse i længere tid med en mindre gruppe børn, hvor der er plads til kontakten for de børn, der særligt kunne have brug herfor.

Udviklingsområder – leg og aktivitet:

- igangsæt gerne et par aktiviteter (måske med finmotorik/krea) som kan samle nogle børn og skabe endnu flere læringsmuligheder
- understøt gerne børnene endnu mere til at få øje på hinanden og komme i samspil og skabe gode fordybede lege med hinanden – gerne i mindre grupper

Afslutning

Denne rapport har redegjort for både styrker og udviklingsmuligheder i Satellitten på baggrund af 3 timers observation og en faglig vurdering. Dette giver et afsæt til – for både ledelse og personale - at overveje hvilke områder, der skal arbejdes særligt med fremover.

Selvfølgelig anbefales det, at I fortsætter det gode arbejde, som allerede udføres, da dette allerede er med til at højne den pædagogiske kvalitet. Som det også fremgår af rapporten, vurderes det, at den pædagogiske kvalitet kan højnes yderligere ved at arbejde med - og reflektere over - følgende områder:

- **Fysisk indretning inde/ude:** udvikle endnu mere på tematiserede legeområder med varieret legetøj, herunder finmotoriske og krea materialer
- **Relationer:** undersøg gerne jeres organisering omkring spising og overgange for at undersøge om der kan skabes mere plads til nærvær og fordybelse med børnene i disse rutiner

Dyk ned i de enkelte områder og bliv igennem faglige refleksioner og beslutninger enige om, hvad I vil bevare af det nuværende, og hvad I vil ændre. Herudfra udarbejdes en plan for de enkelte områder: hvordan og hvornår I vil arbejde med punkterne - samt hvordan og hvornår I vil evaluere indsatsen? Derudover anbefales det, at I inddrager forældrene samt indhenter børnenes perspektiver, så deres stemme også kommer med, når der arbejdes med at højne kvaliteten for deres levede liv i Satellitten.